

**Päätös maa-aineslain 4 §:n mukaisesta maa-ainesten ottamislupahakemuksesta,
Saleikkokumpujen ottoalue, Kemijärvi**

HAKEMUS

Luvan hakija

Hakija:	Metsänhoitoyhdistys Metsä-Lappi Ry
Yhteyshenkilö:	Mika Tapio
Osoite:	Vapaudenkatu 8 A 5 98100 Kemijärvi
Puhelinnumero:	+358 44 240 9869
Sähköposti:	mika.tapio@mhy.fi
Liike- ja yhteisötunnus:	0210633-5

Hakemus ja ottamissuunnitelma

Kiinteistötiedot ja ottamisalueen sijainti

Kunta:	Kemijärvi
Maanomistaja:	Kiinteistön omistajuus ilmenee erillisellä liitteellä
Kiinteistö:	320-411-43-5
Tilan nimi:	Takala
Alue, jota päätös koskee:	Saleikkokumpujen ottoalue

Metsänhoitoyhdistys Metsä-Lappi Ry hakee maa-aineslain mukaista maa-aineksen ottolupaa kalliokiviaineksen ja moreenin ottoon Kemijärvellä Saleikkokumpujen ottoalueelle, kiinteistölle 320-411-43-5 TAKALA. Ottamislupaa haetaan kymmenen (10) vuoden ajalle 21 500 k-m³ ottomäärälle 1,79 ha kokoiselle alueelle. Lupaa haetaan alueelle, josta ei ole aiemmin otettu maa-aineksia. Haettava toiminta ei sijoitu pohjavesialueelle. Toiminta sisältää maa-ainesten murskausta. Lupaa haetaan aloittaa maa-ainesten ottaminen ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta.

Hakija perustelee toiminnan aloittamisen kiireellisyyttä seuraavasti: Ottamisen viivästyminen nostaa tieosakkaiden kustannuksia sekä kuluttaa enemmän yhteiskunnan tukivaroja. Lisäksi ottoalueen naapurikiinteistöt, jotka yleisellä tasolla ovat juuri todennäköisimpiä mahdollisia muutoksenhakijoita, ovat saman tienkorjaushankkeen osakkaita. Tästä syystä heidän muutoksenhakunsa tehtyyn päätökseen on erittäin epätodennäköinen.

Kohteen lähiympäristössä ei ole muinaisjäännös- tai kulttuuriperintörekisteriin, eikä rakennusperintörekisteriin merkittyjä kohteita. Lähin kohde, kiinteä muinaisjäännösalue (tunnus 320010187 Neitivaara SE) sijaitsee ottoalueesta lounaaseen n 2,9 km päässä Neitivaaran etelärinteessä. Lähiympäristössä ei ole myöskään arvokkaita moreenimuodostumia eikä arvokkaiksi määritettyjä kivikko- tai kallioalueita tai arvokkaita tuuli- ja rantakerrostumia.

Avoimen metsävaratiedon perusteella ottoalueesta itään noin 600 m etäisyydellä Soinanjokivarressa on metsäluonnon arvokas ympäristö – rehevä korpi, puro (metsälain 10§ kohde) Lisäksi kohteen luoteispuolella noin 300 m etäisyydellä on peruskarttaan merkitty lähde.

3. Kohteen maisemalliset arvot

Maisemalliset arvot ovat vähäiset. Kohteelta ei ole merkittävää lähinäköymää muualle kuin Soinanjoen suunnalle pohjoiseen. Joen/puron rannat ovat puustoisia ja estävät näköymää tehokkaasti. Tässä suunnassa luontaista maisemaa rikkoo suurjännitelinja. Muihin ilmansuuntiin näkymät ovat hyvin lyhyitä, koska ottopaikka sijaitsee vatimaisen laakson reunassa ja nämä pinnanmuodot estävät kohteen näkymisen kaukomaisemassa. Toiminnasta ei aiheudu vaarasiluettin muutoksia ja jäljelle jäänyt reunametsä pehmentää maisemavaikutusta.

4. Kulkuyhteydet

Ottoalueen sivuitse kulkee Saukkolammen tiekunnan hallinnoima metsätie, jossa hakemuskiinteistö on osakkaana. Ottamisalueelle tehtävä lyhyt monttutie sijoittuu sivutierasitteeseen 000–2017-K009764 tai muuhun erikseen kirjallisesti sovittuun sijaintiin. Kulkuoikeudet ovat kiistattomia.

5. Suunnitellut ottamistoimenpiteet

Alueelta otetaan maa-aineksia ja kalliota enintään 21500 k-m³. Mahdollinen kallion irrotus tapahtuu rikottamalla kaivinkoneella ja tarvittaessa myös poraamalla ja louhimalla kertapanostuksella. Irroitusta maa-aineksesta jalostetaan murskeita siirrettävällä murskauskalustolla paikan päällä. Murskauskertoja on alustavasti yksi, korkeintaan kaksi. Mahdollinen panostuskentän poraaminen kestää enintään 5vrk ja murskeen valmistaminen enintään 25 vrk. Murskaustyön jälkeen alueelle jää varastokasoja myöhempää käyttöä varten. Pääosa murskaustuotteista pyritään ajamaan käyttökohteille heti murskauksen yhteydessä.

6. Ottotoiminnan kuvaus

Ottolupaa haetaan liitekarttaan rajatulle n 1,79 ha alueelle, josta varsinaista tulevaa ottamisaluetta on n 0,5 ha. Koska alueen maa-aineksissa on paljon vaihtelua, ottamista kohdennetaan lupa-alueen sisällä mahdollisesti useampaan ottamispisteeseen ja maa-aineksia sekoitetaan keskenään. Ottoalueen reunat luiskataan kaltevuuteen vähintään 1:2. Luiskan rakentamisessa käytetään mahdollista louhinnan jäännöskiveä sekä alueelta kuorittua pintamaata tai muuta kangasmaata. Alin ottotaso on +177,50 (N2000). Irroitus- ja varastokentän pohja muotoillaan rinteiden suunnassa alaspäin viettäväksi niin, että pintavaluntavedet pääsevät valumaan esteteettä pintavaluntaan alapuoliselle kangasmaalle, eikä alueelle synny veden täyttämiä painanteita. Pintamaat kuoritaan ja läjitetään ottoalueen reunoille maisemoinnissa käytettäväksi. Ottamisen kerrosvahvuus on 1–10m.

Murskauksessa käytetään siirrettävää esimurskausyksikköä sekä seulovaa jälkimurskausyksikköä. Murskaamo syötetään kaivinkoneella ja läjityksessä käytetään pyöräkonetta. Murskaustyössä käytettävät koneet ja laitteet ovat ottoalueella vain murskaustoiminnan ajan. Murskauksen arvioitu kesto on 15–25 vrk.

7. Ympäristövaikutukset ja niiden huomiointi

Tausta-aineistojen ja maastossa tehtyjen havaintojen perusteella suunnitelluilla ottamistoimilla on hyvin vähäiset ympäristövaikutukset. Merkittävin vaikutus on melu ja pölyhaitta, jotka nekään eivät ole merkittäviä, koska kyseessä on haja-asutusalue. Lisäksi toiminta on kohtalaisen lyhytkestoista. Tarvittaessa pölyhaittaa voidaan vähentää tuotantoprosessia kastelemalla. Maisemallinen vaikutus rajautuu lähes pelkästään metsätilojen sisäiseen lähimaisemaan.

Alueella säilytetään ottamisen ajan siinä tarvittavia koneita ja laitteita. Poltto-aineet varastoidaan kaksoisvaipallisiin säiliöihin ja alueella liikkumista rajoitetaan tarvittaessa opaskyltein. Ottamisalueen osat, joissa on putoamisvaara toiminnan aikana, merkitään lippusiimoin.

Koneiden huoltamisesta syntyneet jätteet sekä talousjätteet kuljetetaan pois kohteelta asianmukaiseen käsittelyyn. Alueella ei suoriteta kaluston määräaikaishuoltoja vaan huoltotoimet rajoittuvat päivittäishuoltoon. Laajempia huoltotoimia kohteella suoritetaan vain poikkeustapauksissa mahdollisen kaluston rikkoutumisen vuoksi. Koneiden kuntoa seurataan ottamistoiminnan ajan mahdollisten vuotojen havaitsemiseksi.

Ottamistoiminnassa jätteeksi luokitellut pintamaat ja kannot hyödynnytetään alueen loppumaisemoinnissa. Luiskaukset tehdään kangasmaaosalla vähintään kaltevuuteen 1:3 ja kallio-osalla 1:2. Kallio-osan luiskaus myötäilee alueen kalliorinteen muotoja. Kallio-osan luiskaus voitaneen jättää kaltevuuteen 1:2. Tällä toiminnalla vältetään toiskertaista konetyötä kaivannon peittämisessä sekä mahdollisessa myöhemmässä uudelleenavaamisessa. Ottoalueen kangasmaaosat metsitetään ottamisen päätyttyä männylle.

ASIAN KÄSITTELY

Asian vireilletulo

Lupahakemus on tullut vireille 3.7.2025.

Lupahakemuksen täydennykset

Hakija on täydentänyt hakemusta 10.9.2025 alla olevalla täydennyksellä sekä päivitettyillä poikkileikkaus ja suunnitelmakarttakuvilla 19.2.2026 ja 27.2.2026.

Täydennys 10.9.2025

Perustelu ottamiselle ennen lupahakemuksen lainvoimaisuutta perustuu tienkorjaushakkeiden kiireellisyyteen. Ottamisen viivästyminen nostaa tieosakkaiden kustannuksia sekä kuluttaa enemmän yhteiskunnan tukivaroja. Lisäksi ottoalueen naapurikiinteistöt, jotka yleisellä tasolla ovat juuri todennäköisimpiä mahdollisia muutoksenhakijoita, ovat saman tienkorjaushankkeen osakkaita. Tästä syystä heidän muutoksenhakunsa tehtyyn päätökseen on erittäin epätodennäköinen.”

Pohjaveden arvioitu korkeus on 175,00m. Arvio perustuu maastossa tehtyihin havaintoihin ottoalueen välittömässä läheisyydessä. Ottoalueen maalajit ovat sen verran karkeita, ettei ole oletettavaa pohjavesitasossa olevan suuria vaihteluita.

Alkuperäiseen hakemukseen on jäänyt edeltävästä lupahakemuksesta virheellinen pinta-ala 4ha. Oikea piirustusten mukainen ala on 1,79ha.

Näissä suhteellisen pienimuotoisissa ottamishankkeissa ei ole järkevää tehdä erillistä louhintasuunnitelmaa, joka edellyttäisi laajoja/kalliita maaperätutkimuksia ennen ottamissa. Tästä syystä irroituskentän sijainti on se todennäköisin, mutta ei sataprosenttisen varma. Tämä on haluttu tuoda avoimesti esille jo hakemuksessa. Joka tapauksessa ottaminen tullaan tekemään lupaehtojen puitteissa niissäkin tapauksissa, että alkuperäisistä leikkauspiirustuksista poiketaan.

Maaperän nykyinen kaltevuuden suunta tulee säilymään. Alue viettää pohjoista kohti ja ne vähät pintavedet, joita voi ottamisen aikana liikkua, ohjautuvat alapuoliselle metsäkuntalle. Vesiä ei kerätä yhteen purkupisteeseen. Onnistuneen maisemoinnin vuoksi on tärkeää ettei alueelle jää vettymisestä kärsiviä painanteita.

Kohteet eivät ole ottamistoiminnan lähialueella. Satojen metrien sivuetaisyys vuoksi kohteiden luonto- tai vesistöarvot eivät vaarannu. Vesistövaikutusta Soinanjoen pohjoisella puolella rajoittaa Soinanjoki itsessään. Pohjaveden hydraulinen purkautuminen joen alitse vastakkaiseen rinteeseen on toki mahdollista, mutta äärimmäisen harvinaista.

Voimalinjan silmämääräinen tarkastus tehdään heti irroitusampumisen jälkeen. Ei tarvetta muille ennakoiville toimenpiteille. Verkkoyhtiö voi halutessaan lausua asiassa.

Asianosaisten kuuleminen

Hakemuksen vireillä olosta on tiedotettu kuuluttamalla Kemijärven kaupungin verkkosivuilla 03.10.2025-09.11.2025. Hakemusasiakirjat ovat olleet nähtävillä Kemijärven kaupungin palvelupiste Sortteerissa ja Kemijärven kaupungin verkkosivuilla osoitteessa <https://kemijarvi.fi/asuminen-ja-ymparisto/ymparisto-ja-luonto/ymparistonsuojelu/nahtavilla-olevat-asiakirjat/>

Asianosaisina kuultiin kahtatoista (12) naapurikiinteistön omistajaa.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta jätettiin kuulemisaikana seuraava muistutus (09.11.2025):

Haluan esittää muistutuksen hallinnoimani kiinteistön 320–411–43–4 HARJUMAA osalta, koskien 3.10.2025 asianosaisen kuulemisella esitettyä maa-aineslupahakemusta. Ottoalueena kiinteistö 320–411–43–5 TAKALA.

Miten alueen vesien hallinta on suunniteltu, onko melua mallinnettu ja mikä sen vaikutus on esimerkiksi alueen lintuihin? Ja minkälainen maisemointivelvoite alueella on?

Lausuntopyynnöt

Hakemuksesta on pyydetty Lapin ELY-keskuksen, Lapin maakuntamuseon ja Rovakaira Oy:n lausunnot.

Lapin ELY-keskus on antanut 29.10.2025 hakemuksesta seuraavan lausunnon (LAPELY/4164/2025):

Hakemus

Metsänhoitoyhdistys Metsä-Lappi ry hakee maa-aineslain (555/1981) mukaista lupaa kalliokiviaineksen ja moreenin ottoon. Suunniteltu ottamisalue on noin 1,79 hehtaarin kokoinen alue Kemijärven Itärannassa sijaitsevalla tilalla Takala RN:o 43:5, kiinteistötunnus 320–411–43–5. Kokonaisottomäärä on 21 500 k-m³ aineksia, josta 20 000 k-m³:ta on kalliokiviainesta ja loput moreenia. Varsinaisen louhinta-alueen koko on n. 0,5 hehtaaria. Lupaa haetaan kymmeneksi (10) vuodeksi.

Hakemuksen mukainen ottamiskohde ei sijaitse pohjavesialueella. Ottamisalue on uusi. Hakemuksen mukaan alin ottotaso alueella on +177,5 m (N2000) ja ottosyvyys vaihtelee välillä 1–10 metriä. Hakemuksen mukaiselta suunnitelma-alueelta ei ole tehty pohjavesihavaintoja, mutta ottoalueen läheisyydessä tehtyjen maastohavaintojen perusteella pohjaveden pinnankorkeuden arvioidaan alueella olevan noin tasolla +175,0 metriä. Ottoalueen pohjan on suunniteltu kaltevaksi ja ottamisalueelle mahdollisesti kertyvien vähäisten valumavesien annetaan valua vapaasti ottoalueen alapuoliseen metsämaastoon.

Ottamisalueelle ei haeta ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaista ympäristölupaa, koska ottoalueen murskaustoiminta on suunnitelman mukaan lyhytkestoista ja käsittää yhteensä 1–2 murskauskertaa koko haettavana lupa-aikana. Ottamissuunnitelman arviolaskelman mukaan Saleikkokumpujen kohteessa louhintaan, murskaukseen ja muihin niihin liittyviin toimintoihin arvioidaan kuluvan toiminta-aikaa kaiken kaikkiaan noin 30 vuorokautta koko lupakauden aikana.

Hakemuksen mukaan ottamistoiminnan päätyttyä alue luiskataan kangasmaastossa vähintään kaltevuuteen 1:3 ja kallio-osalla vähintään kaltevuuteen 1:2. Alueelta kuoritut pintamaat ja muut ylijäämä maa-ainekset käytetään soveltuvien osien alueen jälkihoitoon ja maisemointiin. Ottoalueen kangasmaaosille istutetaan lopuksi männyn taimia.

Luonnonsuojelu

Lapin ELY-keskus toteaa, että hakemusalue ei sijoitu luonnonsuojelualueelle, luonnonsuojeluohjelmien alueelle eikä Natura 2000 -verkoston alueelle tai sellaisten läheisyyteen. Hakemuksen mukaiselta alueelta tai sen arvioidulta vaikutusalueelta ei tunneta luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) liitteiden 1 ja 3 koko maassa rauhoitettujen eläin- ja kasvilajien esiintymiä, ei liitteen 5 Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin maakunnissa rauhoitettuja putkilokasveja, ei liitteen 6 uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteiden II ja IV eläin- tai kasvilajien havaintopaikkoja (Lajitietokeskuksen viranomaisportaali 20.10.2025, LajiGis 20.10.2025).

Kaavoitus

Lapin ELY-keskus toteaa, että suunniteltu ottamisalue sijoittuu 21.9.2022 voimaan kuulutetun Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan mukaiselle maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M 4514). Merkinällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta myös muihin tarkoituksiin.

Suunnitellun alueen läheisyyteen (noin 100 metrin etäisyydelle) sijoittuu lisäksi maakuntakaavaan merkitty voimajohto ja voimajohdon yhteystarve. Lisäksi alueen läheisyyteen (noin 450 metrin etäisyydelle) sijoittuu maakuntakaavaan merkitty poronhoidon kannalta erityisen tärkeä kohde (ph 5795, Välimaa), jolla osoitetaan poronhoidon kannalta erityisen tärkeitä alueita, kohteita tai kiinteitä laidunkiertoaiteja. Kaavamääräyksen mukaan *"Alueen suunnittelussa on turvattava poronhoidolle merkittävien rakenteiden/alueiden säilyminen."* ja, että *"Suunnittelussa tulee ottaa huomioon, että poronhoidon kannalta erityisen tärkeille kohteille voi johtaa pitkiäkin porojen kuljetusreittejä ja niihin liittyviä poroaitoja. Moottorikelkkailu- ja ulkoilureitit tulee suunnitella niin, että ne risteävät mahdollisimman harvoissa kohdissa pysyvän poroaidan kuten työ- ja laidunkiertoaiteiden kanssa ja että porojen kulku aidan läpi reitin kohdalta pyritään estämään."*

Suunnitelulla alueella ei ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa tai asemakaavaa. Voimajohdon osalta tulee pyytää lausunto voimajohtoa hallinnoivalta verkkoyhtiöltä, mikäli näin ei ole vielä tehty. Verkkoyhtiöllä voi olla omia vaatimuksia tai rajoituksia toiminnan järjestämiselle voimajohdon läheisyydessä. Muilta osin ELY-keskuksen näkemys on, että suunniteltu hanke ei vaikeuta alueen käyttämistä maakuntakaavassa osoitettuun tarkoitukseen, mikäli toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon edellä esitetyt asiat.

Sovellettava lainsäädäntö ja ohjeistus

Maa-aineslain (555/1981) 3 §:n mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Maa-ainesten ottamista koskevassa lupaharkinnassa ja lupaehdoissa otetaan huomioon myös lain 3 §:ssä mainitut muut rajoitukset, joilla pyritään estämään huomattavat tai laajalle ulottuvat vahingolliset vaikutukset asutukselle tai ympäristölle.

Ympäristönsuojelulain 27 §:ssä säädetään yleisestä luvanvaraisuudesta. Liitteen 1 taulukon 2 kohdan 7 c ja 7 e mukaan muun muassa kivenlouhimolle, kiinteälle tai siirrettävälle murskaimelle tulee hakea ympäristölupaa, mikäli toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 vuorokautta.

Kiven louhinnan ja murskauksen suojaetäisyyksistä häiriintyviin kohteisiin sekä mm. toiminnan aiheuttamista melu- ja pölypäästöistä säännellään valtioneuvoston asetuksessa kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (ns. Muraus-asetus, 800/2010).

Ympäristöministeriön oppaassa *Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestävään käyttöön* (Ympäristöministeriön julkaisuja, 2023:30) on ohjeistettu muun muassa suojaetäisyyksistä häiriöalttiisiin kohteisiin, pohjaveden pinnan päälle jätettävistä suojakerrospaksuuksista sekä jälkihoitotoimenpiteistä.

Edellytykset maa-ainesten otolle

Suunniteltu alue ei sijoitu pohjavesialueelle tai arvokkaalle geologiselle kohteelle. Suunniteltu ottamistoiminta sijoittuu alueelle, jolta ei ole aiemmin otettu maa-aineksia.

ELY-keskus kiinnittää huomioita siihen, että suunniteltu ottoalue sijoittuu lähes kiinni kiinteistörajaan. Ympäristöministeriön julkaiseman maa-ainesoppaan (julkaisu 2023:30) mukaan kalliokiven ottoalueilla suojaetäisyys suositus naapurikiinteistöön on vähintään 30 metriä. Suojaetäisyys voi kuitenkin olla pienempi, mikäli siihen on saatu naapurikiinteistön omistajan lupa. ELY-keskus katsoo, että luvanhakijan tulee selvittää edellä esitetty asia lupaviranomaiselle.

Lupaharkinnassa tulee huomioida lisäksi edellä ja seuraavassa esitetyt asiat:

Ottamistoiminta

Maa-ainesten otossa tulee ottaa turvallisuuskäytännöt huomioon, mm. työaikaiset jyrkät luiskat. Ottoalueen rintuuksien suojaaminen ja merkitseminen tulee tehdä riittävällä tavalla. Lippusiiman käyttöä alueen merkitsemiseen tulee välttää.

Häiritsevä melu ja pöly tulee estää. Mahdolliset polttoaineiden ja öljytuotteiden varastot, sekä työkoneiden huolto- ja säilytyspaikat tulee suojata tarkoituksenmukaisesti. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua. Toiminnasta ei saa aiheutua epäsiisteyttä. Jätteitä ei saa polttaa tai haudata. Hyötykäyttöön kelpaava jäte on lajiteltava erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi. Alueella ei myöskään tule varastoida ongelmajätteitä.

Alueella toimittaessa tulee pitää huolta, että alinta ottotasoa ei aliteta, ja että korot on alueella merkitty huolellisesti ja ajantasaisesti. Ottamisalueella tulee huolehtia siitä, että ylimmän luontaisen pohjavedenpinnantason päälle jää aina vähintään yhden (1) metrin paksuinen suojakerros koskematonta maata. Mikäli ottotoiminnan aikana oton havaitaan ulottuvan tätä syvemmälle, tulee ottotasoa nostaa siten, että suojakerrospaksuus täyttyy. ELY-keskus suosittelee, että

suojakerrospaksuus olisi aina vähintään kaksi (2) metriä alueen jälkihoidon toteutumisen ja alueelle aikanaan muodostuvan puuston menestymisen kannalta.

Murskaus

Suunniteltu murskaustoiminta (sisältäen louhinnan, murskauksen ja muut niihin liittyvät toiminnot) ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle. Murskausvuorokausien määräksi on hakemuksessa arvioitu yhteensä 30 vuorokautta (panostuskentän poraaminen 5 vrk ja murskeen valmistaminen 25 vrk) suunnitellun toimintaiän (10 vuotta) aikana eli toiminnalle ei ole haettu ympäristölupaa (YSL 27 §). Hakemuksessa todetaan, että murskaustoiminnasta tehdään tarvittaessa erikseen meluilmoitus Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista.

ELY-keskus katsoo, että murskausvuorokausien määrästä on pidettävä kirjaa, ja tarvittaessa haettava toiminnalle ympäristölupaa (YSL 27 §) viimeistään kun 49 vuorokautta on tullut täyteen. Lupaviranomaisella tulee olla käytettävissä ajantasainen tieto siitä, montako murskausvuorokautta alueella on lupa-aikana käytetty.

ELY-keskus korostaa huolellista toimintakulttuuria. Öljyjen tai muiden vaarallisten aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen tulee estää. Suojausratkaisujen tulee olla tiiviitä ja öljyjä kestäviä, eikä suojarakenteeseen saa päästä virtaamaan ympäristön hulevesiä. Tiiviille alustoille kertyvän veden hallinta tulee suunnitella siten, että vedet eivät pääse missään tilanteessa tulvimaan yli. Ympäristöön päässeet polttoaineet ja ympäristölle vaaralliset aineet on heti kerättävä talteen. Toiminnanharjoittajalla tulee olla esitettyä säilytyspaikka öljyiselle maa-ainekselle. Toimintajaksojen päätyttyä alue on siistittävä ja alueelta on poistettava koneet ja laitteet. Mikäli alueella havaitaan öljyä, tulee alueen massat vaihtaa puhtaisiin. Mahdolliset päästöt on ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Toiminnan päättyessä suoja-alue tulee jälkihoitaa siten, että suojarakenteet puretaan ja alue palautetaan metsämaaksi. Mahdolliset pilaantuneet maat tulee toimittaa käsittelyyn.

Murskauslaitoksen melun ja pölyn leviämisen estämiseksi murskauslaitos tulee sijoittaa siten, että murskeen varastoalueet ja ottoalueen rintaukset lieventävät melun leviämistä ympäristöön.

Vesilain mukaisen luvantarpeen arviointi

ELY-keskus toteaa, että koska kyseessä on kalliokiviaineksen ottaminen louhoksessa, tulisi hankkeesta kertoa tiedot ainakin nykytilanteesta poispumpattavien vesien määrästä sekä tulevasta tilanteesta (eli kun louhos on syvennetty alimpaan ottotasoon, niin paljonko vettä pitää silloin pumpata pois). Tämän perusteella hankkeesta arvioidaan alustavasti, onko kyseisessä tapauksessa tarpeen vesilain mukainen lupa.

Hankkeen kohdalla vesilain mukainen lupa voi tulla kyseeseen vesilain 3 luvun 2 §:n 1 momentin kohdan 2 (*toiminnan tarkkailu osoittaa, että toiminnasta aiheutuu*

luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista taikka vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista) tai 3 luvun 3 §:n 1 momentin kohdan 2 (muu toimenpide, jonka seurauksena pohjavesiesiintymästä poistuu pohjavettä muutoin kuin tilapäisesti vähintään 250 m³ vuorokaudessa) perusteella.

Hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella ottotoiminta ei kohdistu vesistön pohjaan, eikä hakemuksen mukainen alue sijoitu pohjavesialueelle. Ottamissuunnitelman mukaan louhittavan alueen suunniteltu alin ottamistaso on +177,5 metriä (N2000). Ottamissuunnitelman mukaan ottoalueelta ei ole määritetty pohjaveden pinnantasoa, mutta ottoalueen läheisyydessä tehtyjen maastohavaintojen perusteella pohjaveden pinnan korkeuden arvioidaan alueella olevan noin tasolla +175,0 metriä, jolloin etäisyyttä pohjaveden pinnantasoon jäisi arviolta noin 2,5 metriä. Hakemuksessa ei ole esitetty tarkempia tietoja tai arvioita alueelta mahdollisesti vapautuvien louhosvesien määrästä, sillä ottamisalue on uusi. Suunnitelman mukaan ottoalueen pohja on suunniteltu kaltevaksi ja ottamisalueelle mahdollisesti kertyvien vähäisten valumavesien annetaan valua vapaasti ottoalueen alapuoliseen metsämaastoon pohjoisen suuntaan. Alueelle ei siten jää painanteita, joihin voisi kertyä vesiä. Maisemointi- ja jälkihoitosuunnitelman perusteella louhoksen ei myöskään arvioida täyttyvän vedellä ottamistoiminnan päätyttyä.

ELY-keskus toteaa, että hakemuksessa esitettyjen tietojen tai karttatarkastelun perusteella hakemusalueella ei ole vesilain tarkoittamaa vesistöä, jolloin ottotoiminta ei kohdistu vesistön pohjaan. Tätä kautta ei siis tule tarvetta vesilain mukaisen luvan hakemiselle. ELY-keskus myös katsoo, että hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella toiminnan alkaessa mahdollinen louhokseen kertyvä ja/tai poisjohdettava *pohjavesimäärä* on vähäinen (alle 250 m³/vrk), jolloin tarve vesilain mukaisesta luvasta ei myöskään automaattisesti täytyisi.

ELY-keskuksen näkemys on, että hanke ei hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella vaadi vesilain mukaista lupaa. Koska ottoalueen pohja on suunniteltu kaltevaksi, on ennalta arvioiden epätodennäköistä, että toiminnan missään vaiheessa alueelta jouduttaisiin pumppaamaan pois vesiä ottoalueen kuivanapitämiseksi. Luvassa annettavien määräysten tulee kuitenkin sisältää tarkkailuvelvoite, jonka perusteella hankkeen mahdollisia ympäristö- ja kuivatusvaikutuksia voidaan seurata.

Lupaharkinta voi tulla uudelleen ajankohtaiseksi esimerkiksi siinä vaiheessa, kun louhosta syvennetään tai, jos otto ulottuu pohjavesipinnan alapuolelle. Mikäli hankkeen tarkkailun yhteydessä havaitaan, että esimerkiksi alueelta poisjohdettavat vedet ovat laadultaan sellaisia, että niistä voi aiheutua luonnon vahingollista muuttumista tai vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista, saattaa tarve vesilain mukaiselle luvalla tässä vaiheessa aktivoitua.

Lähteet

Suunnitelma-alueesta runsaan 200 metrin etäisyydellä luoteessa sijaitsee maastokarttaan merkitty lähde. Lapin ELY-keskus katsoo, että ennalta arvioiden lähteeseen jää riittävä suojaetäisyys, eivätkä suunnitelma-alueelta mahdollisesti

purkautuvat tai poisjohdettavat vedet todennäköisesti johdu lähteen suuntaan. ELY-keskus kuitenkin muistuttaa, että luonnontilaisen lähteen luonnontilan vaarantaminen on vesilaissa (VL 2 luku 11 §) kielletty.

Pintavedet ja vesien johtaminen

Toiminnasta ei saa aiheutua muutoksia alueen pintavesien laatuun tai määrään. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa ympäristöön. Lupaviranomaiselle tulee tarvittaessa esittää tarkempi kuvaus vesien johtamisesta ja tarkkailusta.

Jälkihoito

Ottamisalue tulee jälkihoitaa välittömästi ottotoiminnan päätyttyä ja jälkihoitotoimenpiteet tulee yksilöidä mahdollisessa maa-ainesluvassa. Jälkihoitotoimia ovat alueen siistiminen, muotoilu (rinteiden luiskaus vähintään kaltevuuteen 1:3) ja pintamateriaalin levitys, kasvillisuuden palauttaminen sekä alueelle soveltumattoman käytön estäminen.

Pintamateriaalina tulee ensisijaisesti käyttää alueen alkuperäistä pintakerrosta. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulisi kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Pintamaat tulee levittää alueelle takaisin alkuperäisessä järjestyksessä. Kasvillisuuden kannalta paras tulos saavutetaan, kun maan ylin orgaanista ainesta sisältävä humuskerros (kuntta) voidaan irrottaa ja levittää takaisin alueella laajoina mattoina. Pintamaiden varastointiaika tulisi olla mahdollisimman lyhyt, sillä pintakerroksen orgaaninen aines hajoaa nopeasti. Soveltuva varastointiaika on korkeintaan 2–3 vuotta. Vaiheistamalla ottaminen ja jälkihoito saavutetaan paras lopputulos.

Lupa-ajan päätyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoidon toteuttamisen. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä huonosti ja vähentää siten muodostuvan pohjaveden määrää.

Lapin ELY-keskus suosittelee, että maisemoinnissa ja jälkihoitotöiden suunnittelussa käytetään päivitettyä maa-ainesopasta (*Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestävään käyttöön*, Ympäristöministeriön julkaisuja, 2023:30).

Johtopäätökset

Suunniteltu maa-ainesten ottamistoiminta ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle tai arvokkaalle geologiselle kohteelle. Suunniteltu ottamistoiminta sijoittuu alueelle, jolta ei ole aiemmin otettu maa-aineksia. Lapin ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen hakemuksen tarkoittamalla alueella voi olla mahdollista ilman, että siitä ennalta arvioiden aiheutuu ympäristölle maa-aineslain tai vesilain tarkoittamia haittoja, mikäli ottamistoiminnassa huomioidaan edellä esitetyt asiat.

ELY-keskuksen näkemys on, että hanke ei vaadi tässä vaiheessa vesilain mukaista lupaa. ELY-keskus korostaa, että vesilain mukainen luvantarpeen harkinta on tehty lupahakemuksessa annettujen tietojen pohjalta. Mikäli tiedot ovat oleellisesti muuttuneet lupamenettelyn aikana, eivätkä ne enää vastaa täydennyksessä annettuja tietoja, tulee luvantarve arvioida uudelleen.

ELY-keskus myös muistuttaa, että vaikka etukäteen arvioiden pinta- tai pohjavesiin kohdistuvia haittoja ei tulisikaan, on toiminnanharjoittaja vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

ELY-keskus vielä muistuttaa lopuksi, että koska murskaustoiminnalle ei ole haettu ympäristölupaa, koko kymmenen (10) vuoden lupa-aikana alueella tulee olla alle 50 murskausvuorokautta. Lupaviranomaisen tulee valvoa, että ilman ympäristölupaa sallittavien murskausvuorokausien määrää ei ylitetä.

Päätökset asiassa pyydetään lähettämään tiedoksi Lapin ELY-keskukselle (MAL 19 §). Lupapäätökseen tulisi merkitä luvan viimeinen voimassaolopäivä. Lupapäätös maa-ainesten ottamisesta tulee viedä myös maa-ainesten ottamisen tietojärjestelmään (NOTTO) Suomi.fi palvelusta löytyvällä sähköisellä ilmoituslomakkeella.

Luvan haltijan on tehtävä maa-ainelain 23 a §:n 1 momentissa tarkoitetun otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus lupaviranomaiselle vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä. Ottamistoiminnan loputtua on pidettävä lopputarkastus.

Lapin maakuntamuseo on antanut 05.11.2025 hakemuksesta seuraavan lausunnon (ROIDno-2025-4454):

Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuolto pyytää Lapin maakuntamuseon lausuntoa Kemijärven kaupungin alueella sijaitsevaan Saleikkokumpujen ottoalueeseen kohdistuvasta maa-ainelain (555/1981) mukaisesta kalliokiviaineksen ja moreenin ottolupahakemuksesta. Ottamislupaa haetaan kymmenen (10) vuoden ajalle 21500 k-m3 ottomäärälle. Lupaa haetaan alueelle, josta ei ole aiemmin otettu maa-aineksia.

Lapin maakuntamuseo lausuu asiasta Kemijärven kaupungin alueesta vastaavana museolain (314/2019) mukaisena alueellisena vastuumuseona museolain 7§ 1 momentin 2 kohdan mukaisen kulttuuriympäristötehtävänsä puitteissa.

Aiotulta ottoalueelta ei tunneta arkeologisia kohteita. Alueeseen ei tiettävästi ole kohdistunut arkeologisia selvityksiä viimeisen 10 vuoden aikana. Ottoalueelta ei 5-p laserkeilausaineistosta erotu arkeologisesti kiinnostavia anomalioita. Lapin maakuntamuseon näkemyksen mukaan ottoalueen arkeologinen potentiaali on lähinnä marginaalista.

Lapin maakuntamuseon näkemyksen mukaan luvan myöntämiselle ei ole muinaismuistolain (295/1963) mukaista estettä.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakijalle on varattu mahdollisuus vastineen antamiseen muistutuksesta ja lausunnoista.

Hakija on antanut 27.2.2026 ELY-keskuksen lausunnosta seuraavan vastineen:

1. Kiinteistörajan suojaetäisyys

Suojaetäisyys naapuritilaan korjataan suunnitelmakartoista, ja ottamisalue rajataan lopullisessa suunnitelmassa siten, että vähintään 30 metrin etäisyys naapurikiinteistöön toteutuu. Asia täsmennetään lupaviranomaiselle ennen päätöksentekoa.

2. Pohjavesi ja suojakerros

Alin ottotaso on +177,5 m (N2000). Alueella arvioitu pohjaveden pinta +175,0 m mahdollistaa noin 2,5 metrin suojakerroksen. Suojakerros ei alitu ja ottotaso merkitään ja sitä seurataan säännöllisesti.

3. Vesien hallinta

Ottoalueen pohja muotoillaan suunnitelman mukaisesti pohjoista kohti viettäväksi, jolloin vesien luonnollinen poisjohtuminen säilyy. Alueelle ei muodostu pysyviä painanteita. Toiminnan aikana tarkkaillaan, kertyykö vesiä poikkeuksellisesti. Mikäli vesimääriä joudutaan johtamaan pois, määrä ja laatu dokumentoidaan lupaviranomaisen edellyttämällä tavalla.

4. Murskaus ja murskausvuorokausien seuranta

Murskaustoiminta kestää arviolta yhteensä noin 30 vuorokautta, eikä ympäristölupaa tarvita. Tässä vaiheessa ei ole tiedossa, että murskaustoiminta menisi yli siten, että ympäristölupaa tarvittaisi. Pidämme kirjanpitoa murskaustoiminnan toteutuneista vuorokausista ja haemme myöhemmin ympäristölupaa, jos näyttää siltä, että murskaustoiminta menisi yli 49 vuorokauden.

5. Polttoaineet, öljytuotteet ja ympäristöriskien hallinta

Kaikki polttoaineet ja öljytuotteet säilytetään kaksoisvaippasäiliöissä tai tiiviillä suojaltailla, jotka on mitoitettu siten, ettei ulkopuolisia hulevesiä pääse rakenteisiin. Mahdolliset vuodot kerätään viipymättä, ja öljyinen maa-aines toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn.

6. Jätteet ja alueen siisteys

Alueella ei varastoida jätteitä. Kaikki syntyvä jäte ja ylijäämämaa-aines toimitetaan asianmukaisesti käsiteltäväksi tai hyödynnettäväksi. Toiminta-alue pidetään koko ajan siistinä.

7. Melu- ja pölyhaittojen ehkäisy

Murskauslaitos sijoitetaan siten, että rintaukset ja varastokasat toimivat meluesteinä. Tarvittaessa pölyhaittojen ehkäisyssä käytetään kastelua.

8. Vesilain mukainen lupa

Hyväksymme ELY-keskuksen näkemyksen eikä tarvetta vesilain mukaiselle luvitukselle ole. Mikäli tarkkailussa ilmenee poikkeamia, ryhdymme toimenpiteisiin välittömästi ja ilmoitamme asiasta viranomaisille.

9. Lähde 200 m etäisyydellä

Hanke ei muuta pintavesien virtaussuuntaa kohti lähdettä. Suojaetäisyys on riittävä, ja toiminta ei kohdistu lähteen suojavyöhykkeelle. Toiminnassa kunnioitetaan vesilakia (2 luku 11 §).

10. Poroaita noin 400 metrin etäisyydellä

Hanke ei sijoitu poronhoidon kannalta erityisen tärkeän kohteen alueelle eikä toiminta ulotu kohteen rakenteisiin tai poroaitoihin. Ottamisalue sijaitsee huomattavan etäällä poroaitojen mahdollisesta sijainnista eikä toimi kulkureittien risteyskohdassa.

Toiminta on myös kokonaisuudessaan lyhytkestoista ja vaiheittaista, eikä sillä ole pysyviä vaikutuksia porojen liikkumiseen tai laidunkiertoon. Mahdolliset kuljetukset ja koneiden liikkuminen pysyvät metsäautotien alueella, eivätkä ne sijoitu poroaitojen läheisyyteen. Haastateltu paikallista poromiestä, joka totesi aidan olevan porojen houkuttelua, jolla eloporot otetaan talteen. Hänen mukaansa käyttö vähäistä eikä sitä ole käytetty viimeiseen ainakaan kolmeen vuoteen.

Sitoudumme tarvittaessa informoimaan paliskuntaa murskausjaksoista sekä huomioimaan porojen liikkumisen toiminnan aikana. Toiminnalla ei arvioida olevan vaikutuksia poronhoidon rakenteisiin, laidunkiertoon tai porojen kulkureitteihin.

10. Jälkihoito ja maisemointi

Vastine:

Jälkihoito toteutetaan hakemuksessa esitellyllä tavalla ja maa-ainesoppaan (YM 2023:30) mukaisesti:

- rinteet luiskataan vähintään kaltevuuteen 1:3 (kalliolla 1:2)
- pintamaat levitetään takaisin alkuperäisessä järjestyksessä
- kangasmaaosat metsitetään mäntytaimin

- alueelta poistetaan lupa-ajan päätyttyä kaikki varastokasat ja tiivistyneet pohjat muokataan kasvukuntoon

11. Yhteenveto

Ottoluvan hakija katsoo, että ottamistoiminta voidaan toteuttaa turvallisesti, ympäristöhaittoja välttämällä ja ELY-keskuksen esittämät huomiot huomioiden. Sitoudumme noudattamaan lupamääräyksiä, tekemään vuosittaiset ilmoitukset sekä toteuttamaan jälkihoidon viivytyksettä toiminnan päätyttyä.

Hakija on antanut 27.2.2026 muistutuksesta seuraavan vastineen:

a) Vesienhallinta

Ottoalueen pohja viettää suunnitelmallisesti pohjoiseen, eikä pysyviä lammikoita muodostu. Kaivannon alin ottotaso on alueen pohjoisreunassa ja nousee etelään päin. Alueella ei tarvita erityisiä vesienhallintatoimenpiteitä. Toiminta-alueen laajuus on valuma-alueen osalta hyvin pieni sekä valumasuunta ei kohdistu muistutuksen jättäjän kiinteistölle eikä muillekaan naapurikiinteistöille. Tehtävät toimenpiteet eivät vaikuta muistutuksen jättäjän kiinteistön vesitalouteen, koska maa kiinteistön 320-411-43-5 TAKALA alueelta itään päin, muistutuksen jättäjän kiinteistölle mentäessä nousee eikä laske.

b) Melun mallintaminen ja vaikutukset linnustoon

Murskaustoiminta on kertaluonteista ja lyhytaikaista. ELY:n mukaan alueella ei ole suojeltuja tai uhanalaisia lajiesiintymiä. Melua ei ole mallinnettu. Mallinuksia tehdään lähinnä melun kannalta erityisesti häiriintyvien kohteiden osalta silloin, kun niitä on lähettyvillä. Tässä kohteessa niitä ei ole.

Ottamistoiminnan kokonaisvaikutus linnustoon on hyvin vähäinen ja voi olla jopa positiivinen. Ottamisen aikana ottoalueen reunoilla oleviin pintamaakasoihin tulee runsaasti pesintäkoloja mm. västäräkille ja kivitaskulle. Lisäksi kanalinnut suosivat aluetta, koska sieltä on saatavissa runsaasti jauhinkiviä, joita kanalinnut tarvitsevat ruuansulatuksensa tehostamisessa. Koko toimenpidealue tullaan maisemoimaan suunnitelmassa erikseen esitetyllä tavalla ja lupaehtojen mukaan.

Meluvaikutukset jäävät vähäisiksi, koska:

- toiminta on lyhytaikaista
- laitteisto sijoitetaan rintausten suojaan
- murskaus tapahtuu päiväsaikaan
- linnusto tottuu tilapäiseen meluun nopeasti eikä pesimäalueita ole havaittu suunnittelualueella.

c) Maisemointivelvoite

Maisemointi tehdään maa-aineslain ja ELY:n esittämien määräysten mukaisesti. Alue palautetaan metsätalouskäyttöön vaiheittain toiminnan päättyessä.

- rinteet luiskataan vähintään kaltevuuteen 1:3 (kalliolla 1:2)
- pintamaat levitetään takaisin alkuperäisessä järjestyksessä
- alueelta poistetaan lupa-ajan päätyttyä kaikki varastokasat ja tiivistyneet pohjat muokataan kasvukuntoon
- kangasmaaosat metsitetään mäntytaimin

RATKAISU JA LUPAMÄÄRÄYKSET

Ratkaisu

Metsänhoitoyhdistys Metsä-Lappi Ry:lle myönnetään maa-aineslain 4 §:n mukainen lupa maa-ainesten ottamiseen Saleikkokumpujen ottoalueelle kiinteistölle 320–411–43–5 Takala. Lupa myönnetään kymmeneksi (10) vuodeksi 21 500 k-m³ ottomäärälle. Lupa myönnetään hakijan esittämän ottamissuunnitelman mukaisesti sekä seuraavia lupaehtoja noudattaen.

Täytäntöönpanoratkaisu

Toimintaa ei saa aloittaa ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta.

Lupamääräykset

1. Ottamislupa myönnetään yhteensä 21 500 k-m³ kokonaisottomäärälle kalliokivi- ja moreeniainesta. Lupa on voimassa kymmenen (10) vuotta tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. **Luvan viimeinen voimassaolopäivä on 19.03.2036.**
2. Ennen ottamistoiminnan aloittamista hakijan on asetettava lupamääräysten suorittamiseksi **5904,90 €:n suuruinen vakuus** (MAL 12 § ja MAL 21 §). Vakuuden tulee olla voimassa vähintään 1,5 vuotta luvan voimassaoloajan yli, eli 19.09.2037 asti.
3. Ennen toiminnan aloittamista luvanhaltijan on pyydettävä valvontaviranomaista suorittamaan aloitustarkastus, jossa tarkistetaan, että lupaehtojen edellyttämät valmistelevat toimenpiteet on tehty.
4. Ottamisalueen reunat tulee merkitä maastoon paaluin, asentaa 2 kpl:tta korkeuskiintopisteitä, sekä useampi korkomerkki. Alueella toimittaessa tulee pitää huolta, ettei alinta ottotasoa aliteta. Alueelle tulee asentaa maa-ainesten ottotoiminnasta kertova kyltti sekä tarvittaessa varoituskyltit. Ottamisalueen merkinnät maastoon tulee olla selvästi näkyviä, kestäviä, oikein sijoitettuja ja riittävän korkeita, jotta ne näkyvät koko ottamistoiminnan ajan sekä myös talvella maan ollessa lumipeitteinen. Ottamisalueen reunat tulee luiskata ottamisen edetessä vähintään 1:1 kaltevuuteen, siten ettei niistä aiheudu vaaraa ihmisille tai eläimille. Mikäli luiskien kaltevuus on jyrkempi kuin 1:1, voidaan alueen suojaamiseen käyttää riittävän korkeita ja hyvin merkittyjä maavalleja tai turva-aitana 1,5 m korkeaa metallista verkkoaitaa. Alueen merkitsemiseen ei saa käyttää lippusiimaa.
5. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulee kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan

aloittamista. Jälkihoidon yhteydessä nämä pintamaat tulee levittää takaisin ottamisalueelle alkuperäisessä järjestyksessä.

6. Murskausvuorokausista tulee pitää kirjaa, ja tarvittaessa haettava toiminnalle ympäristölupaa (YSL 27 §) viimeistään kun 49 vuorokautta on tullut täyteen. Lupaviranomaiselle tulee toimittaa aina toimintajakson päätyttyä tieto murskausvuorokausien määrästä.
7. Melun ja pölyn leviämisen estämiseksi murskauslaitos tulee sijoittaa mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle kohdalle ja varastokasat on pyrittävä sijoittamaan siten että melun leviäminen melulle alttiisiin kohteisiin estyy.
8. Pohjaveden päälle on jätettävä kauttaaltaan vähintään kahden (2) metrin suojaava puhdas maakerros. Ottotasoa tulee tarvittaessa nostaa, mikäli pohjavesihavainnot antavat siihen aiheita.
9. Toiminta on järjestettävä niin, ettei siitä aiheudu maaperän, pohjaveden tai pintavesien pilaantumista. Ottamisalueelle mahdollisesti kertyvät vähäiset vedet tulee ohjata pintavaluntana pois ottoalueelta pohjoispuolelle. Mahdollinen vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa ympäristöön.
10. Hankkeen mahdollisia ympäristö- ja kuivatusvaikutuksia sekä alueelta poisjohdettavan veden laatua on tarkkailtava. Toiminnanharjoittaja on vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin. Kun louhosta syvennetään tai, jos otto ulottuu pohjavesipinnan alapuolelle voi lupaharkinta tulla uudelleen ajankohtaiseksi. Mikäli hankkeen tarkkailun yhteydessä havaitaan, että esimerkiksi alueelta poisjohdettavat vedet ovat laadultaan sellaisia, että niistä voi aiheutua luonnon vahingollista muuttumista tai vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista, saattaa tarve vesilain mukaiselle luvalla tässä vaiheessa aktivoitua. Lupaviranomaiselle tulee tarvittaessa esittää tarkempi kuvaus vesien johtamisesta ja tarkkailusta.
11. Jätteiden, ylijäämämassojen, sekä muualta tuotujen kaivumaiden sijoittaminen ja varastointi ottamisalueelle ei ole sallittua. Jätteiden muodostumista on pyrittävä välttämään. Hyödynnettävissä olevat jätteet on lajiteltava ja toimitettava hyötykäyttöön. Vaaralliset jätteet on pidettävä erillään ja sijoitettava omiin säiliöihinsä tai keräysvälineisiin. Toiminnasta ei saa aiheutua epäsiisteyttä. Alue ja mahdolliset toiminta-alueelta lähialueille päätyneet jätteet tulee siivota aina toimintajakson päättyessä. Alueella ei saa polttaa tai haudata jätteitä.
12. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle on maa-ainesten ottoalueelle varattava riittävästi imeytysmateriaalia sekä tarvittavaa kalustoa vuotojen leviämisen estämiseksi. Jos öljyä tai muuta pohjaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle ja pelastuslaitokselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen ehkäisemiseksi.

13. Polttonesteiden, voiteluaineiden ja muiden ympäristölle vaarallisten tai haitallisten aineiden käsittely ja käyttö alueella on järjestettävä siten, että aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estetty. Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi toiminta-aikojen ulkopuolella on kielletty. Alueella työskenneltäessä on öljytuotteiden käsittelyssä noudatettava erityistä varovaisuutta. Autojen ja koneiden huolto ja pesu alueella on kielletty. Myös koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa.

Polttoaine- ja muiden kemikaalisäiliöiden tulee olla kaksoisvaippasäiliöitä tai ne on sijoitettava tiiviisiin suoja-altaisiin. Suoja-altaiden tilavuus tulee olla vähintään yhtä suuri kuin säiliöiden tilavuus. Sadevesien pääsy suoja-altaisiin tulee olla estetty. Mikäli suoja-altaaseen kuitenkin pääsee vettä, tulee se käsitellä sinne kertyvän veden laadun edellyttämällä tavalla. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä.

Öljyvahinkojen sekä myös muista kemikaaleista aiheutuvien vahinkojen torjuntaan on varauduttava. Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminta-alueella on oltava riittävä alkusammutus- ja vuotojen torjuntakalusto. Alueella on oltava käyttövalmiina riittävä määrä imeytysturvetta tai muuta sopivaa imeytysmateriaalia. Laitteiden läheisyydessä on oltava hätäkytkimet sekä ohjeet menettelystä vuoto- ja tulipalotapauksissa.

Poikkeuksellisia päästöjä aiheuttavissa häiriötilanteissa sekä muissa vahinkotilanteissa ja onnettomuuksissa, joissa haitallisia aineita pääsee ympäristöön, on viipymättä ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin vahinkojen torjumiseksi, tilanteen palauttamiseksi ennalleen sekä järjestettävä tarkkailu ja tehtävä tarvittavat toimet vahingon toistumisen estämiseksi.

Vuotoina ympäristöön päässeet kemikaalit, polttoaineet ja muut aineet on sidottava imeytysmateriaalilla ja kerättävä välittömästi talteen. Toimijalla tulee olla etukäteen tiedossa säilytyspaikka öljyiselle tai muutoin pilaantuneelle maa-ainekselle.

14. Ottamisalue tulee jälkihoitaa välittömästi ottotoiminnan päättyttyä. Jälkihoitotoimia ovat alueen siistiminen, muotoilu ja pintamateriaalin levitys, kasvillisuuden palauttaminen sekä alueelle soveltumattoman käytön estäminen. Maa-ainesten ottamisen loputtua alue on siistittävä, alueelta on poistettava koneet ja laitteet sekä sinne pystytetyt rakennelmat on purettava. Alueen seinämät tulee porrastaa tai loiventaa rinteiksi. Rinteiden kaltevuuden tulee olla vähintään 1:3 tai loivempia. Pintamateriaalina tulee ensisijaisesti käyttää alueen alkuperäistä pintakerrosta ja pintamaat tulee palauttaa alueelle lupamääräyksen nro 5 mukaisesti. Kasvillisuuden kannalta paras tulos saavutetaan, kun maan ylin orgaanista ainesta sisältävä humuskerros (kunta) voidaan irrottaa ja levittää takaisin alueella laajoina mattoina. Pintamaiden varastointiaika tulisi olla mahdollisimman lyhyt, sillä pintakerroksen orgaaninen aines hajoaa nopeasti. Soveltuva varastointiaika on korkeintaan 2–3 vuotta. Vaiheistamalla ottaminen ja jälkihoito saavutetaan paras lopputulos. Lupa-ajan päättyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoidon toteuttamisen. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä huonosti ja vähentää siten muodostuvan

pohjaveden määrää. Alueelle tulee luoda edellytykset luontaiselle taimettumiselle tai sinne istuttaa tai kylvää riittävä puusto alueelle tyypillisiä puulajeja käyttäen. Mikäli alueella ei ole siemenpuustoa, tulee istutus tai kylväminen suorittaa vakuuden voimassa ollessa.

15. Ottamistoiminnan päättyessä tai luvan umpeutuessa luvan haltijan on pyydettävä valvontaviranomaiselta maa-ainesasetuksen (926/2005) mukaista lopputarkastusta.
16. Mikäli lupa maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava lupaviranomaiselle. Luvan haltija vastaa lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen.
17. Luvan haltijan tulee tehdä vuosittain maa-aineslain 23 a §:n mukainen otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä.
18. Luvan käsittelystä peritään lupahakemuksen vireille tullessa voimassa olleen mukainen tarkastusmaksu. Tarkastusmaksu on 1315,5 euroa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo maa-ainesluvallista toimintaa säännöllisillä tarkastuksilla. Tarkastustiheys perustuu toiminnasta tehtävään riskinarvioon. Tarkastukset ovat maksullisia. Maa-ainesluvan muuttamisen tarpeen arvio tehdään aina säännölliseen valvontaan kuuluvan tarkastuksen yhteydessä. Maa-ainesluvan valvonnasta peritään vuosittaista valvontamaksua, joka perustuu kulloinkin voimassa olevaan maa-ainestaksaan.

PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset

Ottamistoiminta tai sen järjestely ei ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Hakija on esittänyt asianmukaisen ottamis- ja maisemointisuunnitelman, joten lupa ottamiseen on myönnettävä. EU:n kaivannaisjätedirektiivi koskee myös maa-aineslain mukaista maa-ainesten ottotoimintaa. Hakija on esittänyt kaivannaisjätesuunnitelman.

Täytäntöönpanoratkaisun perustelut

Maa-aineslain 21.2 §:n mukaisesti lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että ainesten ottaminen voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa.

Hakemuksessa täytäntöönpanon perusteluksi on esitetty, että ottamisen viivästyminen nostaa tieosakkaiden kustannuksia sekä kuluttaa enemmän yhteiskunnan tukivaroja. Lisäksi ottoalueen naapurikiinteistöt, jotka yleisellä tasolla ovat juuri todennäköisimpiä mahdollisia muutoksenhakijoita, ovat saman tienkorjaushankkeen osakkaita. Tästä syystä heidän muutoksenhakunsa tehtyyn päätökseen on erittäin epätodennäköinen.

Lainsäädännössä tai säännösten hallituksen esityksissä ei ole määritelty tarkemmin perusteltua syytä. Hallintolain (434/2003) 6 §:n mukaisesti viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Perustellun syyn sisällöstä ei ole Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisukäytäntöä, joten päätöksen tulee noudattaa viranomaisen aikaisempaa ratkaisulinjaa.

Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimivan Kemijärven kaupungin ympäristöterveyslautakunnan ratkaisukäytännön mukaisesti toimijoiden taloudelliset intressit ja yrityksen kilpailuetu eivät ole maa-aineslain 21.1 §:ssä tarkoittama perusteltu syy, vaan syynä pitää olla laajempi yleinen tarve. Perustellut syyt voivat liittyä muun muassa toimenpiteisiin ryhtymisen tarpeellisuuteen ja viivytyksestä aiheutuviin haittoihin. Maa-ainekset ovat rakentamiseen ja teiden kunnostamiseen tarpeellinen perushyödyke, jonka saatavuudella on laajempaa merkitystä. Täytäntöönpanon perusteluissa hakija ei kuitenkaan ole esittänyt miten maa-ainesten kiireellisen tarpeen voitaisiin katsoa hyödyntävän laajempaa tarkoitusta muutoin kuin taloudellisesti. Hakija ei myöskään ole perustellut miksi voitaisiin katsoa, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Lupamääräysten perustelut

Yleiset perustelut

Maa-aineslain 11 §:n mukaan aineiden ottamista koskevaan lupaan on liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi, jolleivät sanotut seikat käy ilmi ottamissuunnitelmasta.

Vastaus annettuihin lausuntoihin ja muistutukseen

ELY-keskuksen antama lausunto on huomioitu lupamääräyksissä nro 4–14. Lapin Maa-kuntamuseon lausunnossa ei esitetty lupamääräyksiin vaikuttavia huomioita. Jätetty muistutus on huomioitu lupamääräyksissä nro 5, 7, 9–10, ja 14.

Lupamääräys 1

Maa-aineslain 10 §:n mukaan lupa ottamistoimintaan myönnetään määräajaksi, enintään kymmeneksi vuodeksi. Lupa on myönnetty sille määräajalle ja kokonaisottomäärälle, joita hakija on esittänyt.

Lupamääräys 2

Vakuudesta on annettu määräys maa-aineslain 12 §:n perusteella. Vakuuden suuruuden laskemiseen käytetään voimassa olevaa taksaa. Vakuuden suuruus lasketaan seuraavalla kaavalla: Otettava maa-ainesmäärä x 0,035 euroa/m³ + ottoalueen pohja-alueen pinta-ala x 0,44 euroa/m² + reuna-alueen pinta-ala x 0,88 euroa/m². Vakuuden käsittelyn periaatteet ovat päätöksen liitteessä.

Lupamääräys 3

Määräys on osa valvontaviranomaisen suorittamaa tarkastusmenettelyä, joka perustuu maa-ainesasetuksen 7 §:ään.

Lupamääräys 4

Määräykset on annettu ulkopuolisten turvallisuuden varmistamiseksi ja vahinkojen ja onnettomuuksien ennalta ehkäisemiseksi. Alueella ei saa käyttää lippusiimoja porojen sotkeutumisvaaran vuoksi.

Lupamääräys 5

Pintamaiden varastoinnista on annettu määräys mahdollisimman hyvän maisemointituloksen turvaamiseksi.

Lupamääräys 6

Määräys on annettu varmistamaan, että toiminta ei ylitä ympäristöluvanvaraisuuden kynnystä. Siirrettävän murskausaseman toiminta on ympäristöluvanvaraista, mikäli toimintavuorokausien määrä on vähintään 50.

Lupamääräys 7

Lupamääräys on annettu, jotta pöly- ja meluhaitan leviämistä ympäristöön voidaan rajoittaa.

Lupamääräys 8

Määräys suojaetäisyydestä pohjaveteen on annettu pohjaveden pilaantumisen tai sen riskin välttämiseksi.

Lupamääräykset 9–10

Hakija ei ole hakemuksessaan esittänyt yksityiskohtaista suunnitelmaa vesien johtamisesta. Vesien johtamisesta ei saa aiheutua alapuolisten vesien samentumista tai muuta vesistön pilaantumista. ELY-keskuksen näkemys tarkkailun toteuttamisesta on huomioitu määräyksiä annettaessa.

Lupamääräykset 11–13

Määräykset öljyjen ja muiden ympäristölle vaarallisten aineiden käsittelystä, varastointiin käytettävien alueiden rakenteista ja suojaamisesta, häiriötilanteisiin varautumisesta sekä toiminnasta mahdollisten päästöjen yhteydessä on annettu maaperän ja pohjaveden suojelemiseksi ja viranomaisen tiedonsaannin varmistamiseksi. Toimintaa koskee ympäristönsuojelulain 16 §:n mukainen maaperän pilaamiskielto ja 17 §:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto.

Lupamääräys 14

Lupamääräys on annettu alueen maisemoinnin toteuttamiseksi niin, että lopputuloksena muodostuu ympäröivään luontoon ja maisemaan sulautuva kokonaisuus, eikä alueesta aiheudu haittaa tai vaaraa siellä liikkuville.

Lupamääräys 15

Määräys on osa valvontaviranomaisen suorittamaa tarkastusmenettelyä, joka perustuu maa-ainesasetuksen 7 §:ään.

Lupamääräys 16

Lupamääräys on annettu maa-aineslain 13 a §:n perusteella.

Lupamääräys 17

Lupamääräys on annettu maa-aineslain 23 §:n ja maa-ainesasetuksen 9 §:n perusteella.

Lupamääräys 18

Määräys koskee kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tekemää valvontaa ja sen maksullisuutta, joka perustuu maa-aines ja ympäristönsuojelulainsäädäntöön (MAL 23 §, MAA 7.2 §, YSL 168.2 § ja YSL 205 §). Maksua määrättäessä sovelletaan voimassa olevaa taksaa. Voimassa olevan maa-ainestaksan mukaisesti maksu määräytyy otettavaksi esitetyn maa-ainesten kokonaismäärän mukaan seuraavasti: Suunnitelmaa kohti 280 euroa, sekä lisäksi hakemuksessa otettavaksi esitettyä maa-aineksen yksikkötilavuutta kohti 0,017 euroa. Maksuun lisätään asianosaisten kuulemisesta perittävä maksu, 50 euroa/asianosainen, kunnallisesta ilmoituksesta 70 euroa ja kahdesta lehti-ilmoituksesta 181 euroa.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki (555/1981) 3, 5–6, 10–13 a, 23 ja 23 a §
Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 5, 6–7, 16–17
Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (962/2005) 6–9 §
Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (379/2008) 4 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätöksen tyytymätön saa hakea muutosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen julkipäivästä julkipäivästä lukuun ottamatta. Valitusosoitus ja muutoksenhakuohjeet on päätöksen liitteenä.

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO JA PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Tämä päätös lähetetään (MAL 19 § 2 mom.)

- Hakijalle

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan (MAL 19 § ja 3 mom.)

- Julkisella kuulutuksella viranomaisen ja kunnan verkkosivuilla
- Lapin ELY-keskukselle
- Lapin maakuntamuseolle
- Asian käsittelyn yhteydessä kuulluille asianosaisille

PÄÄTÖKSEN TEKIJÄ

Ympäristötarkastaja Elina Aaltonen

DELEGOINTIPÄÄTÖS:

Kemijärven kaupungin ympäristöterveyslautakunta YTLTK 23.01.2023 § 8

LIITTEET:

Liite 1 Vakuuksien käsittelyn periaatteet
Liite 2 Valitusosoitus

LIITE 1

KEMIJÄRVEN KAUPUNKI Ympäristöterveyslautakunta 10.2.2023 § 22

VAKUUKSIEN KÄSITTELYN PERIAATTEET MAA-AINESLAIN JA YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN MUKAISISSA LUPA-ASIOISSA

Vakuuksien käsittelyn periaatteet

Luvan myöntänyt viranomainen tai sen alaiset viranhaltijat huolehtivat vakuuden vaatimisesta, sen suuruudesta ja erääntyvistä vakuuksista. Pääsääntöisesti vakuus vaaditaan kaikilta maa-aineslain (555/1981) ja ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaisesti ja vain erityisestä syystä vakuus voidaan jättää määräämättä.

Vakuuden muodot

1. Yksilöity pankki tai vakuutuslaitoksen antama omavelkainen takaus

- Pääasiallinen ja suositeltavin vakuuden muoto

- Vakuuden voimassaolo: vakuuden tulee olla voimassa, kunnes kaikki luvan ja sen määräysten edellyttämät toimenpiteet on tehty ja lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuuden tulee olla voimassa vähintään kaksitoista (18) kuukautta asetetun luvan voimassaoloajan yli, jona aikana tulee tehdä tarvittavat vaatimukset vakuuden voimassaolon jatkamiseksi tai maksamiseksi kuntayhtymälle.

2. Pankkitalletus

- Käytetään lähinnä pienissä yksityisille henkilöille asetetuissa vakuussummissa

- Lisävaatimukset: Allekirjoitettu ilmoitus talletusten panttaamisesta ja kuittaamattomuustodistus pankilta ennen vakuuden hyväksymistä tai vastaavat ehdot tilisopimukseen.

Maa-aineslain mukaiset vakuudet

Vakuus maa-aineslain 11 §:n nojalla määrättyjen toimenpiteiden suorittamisesta (MAL 12 §). Vakuus maa-ainesten oton aloittamiseksi ennen luvan lainvoimaisuutta (MAL 21 §). Maa-aineslain 21 §:n mukaisena töiden aloitusvakuutena ja 12 §:n mukaisena maisemointivakuutena voi olla sama vakuus. Maa-aineslain mukaisten vakuuksien suuruuden määräytymisen perusteista päätetään maa-ainestaksassa.

Ympäristönsuojelulain mukaiset vakuudet

Jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan vakuus asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi (YSL 59 §). Vakuus ympäristöluvan-varaisen toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta (YSL 199 §).